

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

Gedimino pr. 56, LT-01110, Vilnius, tel. 8 706 65100, faks. 8 706 65138, el. p. Romas.Valentukevicius@lrs.lt

Romualdai Šeštakauskui
Savanorių pr. 304-2
Kaunas

2012-10-26 Nr. 4D-2012/1-1054/~~3D~~- 3498

Siunčiama Seimo kontrolieriaus pažyma Nr. 4D-2012/1-1054 dėl Jūsų skundo tyrimo.

PRIDEDAMA.3 lapai.

Pagarbiai

Seimo kontrolieriaus patarėja

Audronė Blinkevičienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL ROMUALDO ŠEŠTAKAUSKO SKUNDO PRIEŠ ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJĄ

2012-10-26 Nr. 4D-2012/1-1054
Vilnius

I. SKUNDO ESMĖ

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo Lietuvos Respublikos Seimo narių Valentino Mazuronio ir Roko Žilinsko persiūstus Lietuvos sodininkų draugijos Kauno susivienijimo „Sodai“ pirmininko Romualdo Šeštakausko (toliau vadinama – pareiškėjas) skundus dėl pareigūnų galimo biurokratizmo ir (ar) piktnaudžiavimo.

II. TYRIMAS IR IŠVADOS

Skundo tyrimo metu, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 ir 20 straipsnių nuostatomis, Seimo kontrolierius Romas Valentukevičius kreipėsi į žemės ūkio ministrą Kazį Starkevičių, Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktorių Vitą Lopinį, valstybės įmonės Registrų centro direktorių Kęstutį Sabaliauską, prašydamas pateikti teisės aktais pagrįstus paaiškinimus dėl skunde aprašytų aplinkybių bei turinčių reikšmės tyrimui dokumentų patvirtintas kopijas.

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio nuostatomis, Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje.

1. Žemės ūkio viceministras Edvardas Raugalas 2012-09-28 raštu Seimo kontrolieriui pateikė prašomą informaciją ir su ja susijusius dokumentus (šios ir kitų citatų kalba netaisyta):

1.1. Atvejai, kada žemės sklypų savininkai privalo atlikti jų nuosavybės teise valdomų žemės sklypų kadastrinius matavimus, nustatyti Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 15 d. nutarimu Nr. 534, 15 punkte. Šiame punkte nustatyta, kad žemės sklypų kadastriniai matavimai, nustatant žemės sklypų ribų posūkio taškų ir riboženklių koordinatas valstybinėje koordinacių sistemoje, atliekami šiais atvejais: įregistruotus Nekilnojamojo turto registre žemės sklypus padalijant, atidalijant, sujungiant ir atliekant jų amalgamaciją; keičiant įregistruotų Nekilnojamojo turto registre žemės sklypų, kurių ribų posūkio taškų ir riboženklių koordinatės nenustatytos valstybinėje koordinacių sistemoje ar su šia sistema susietose vietinėse koordinacių sistemose, pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, būdą ir (ar) pobūdį; perleidžiant kitų asmenų nuosavybėn miestuose esančius privačios žemės sklypus (jų dalis), kurių ribų posūkio taškų ir riboženklių koordinatės nenustatytos valstybinėje koordinacių sistemoje ar su šia sistema susietose vietinėse koordinacių sistemose; jeigu žemės sklype buvo pastatyti, rekonstruoti, kapitaliai suremontuoti statiniai ar iškasti tvenkiniai, nutiesti keliai ar įrengti kiti inžineriniai statiniai; žemės sklypo savininkui pageidaujant.

1.2. Žemės sklypo ribų ženklavimo riboženkliais tvarka nustatyta Žemės sklypo ribų ženklavimo taisyklėse, patvirtintose Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos generalinio direktoriaus 2005 m. lapkričio 10 d. įsakymu Nr. 1P-209. Šiose taisyklėse nustatyta, kad žemės sklypo ribų ženklinimą atlieka matininkas, tačiau riboženklių tipus pasirenka žemės sklypo savininkas, vadovaudamasis Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Nacionalinė žemės tarnyba) patvirtintais riboženklių standartais. Žemės sklypo ribų ženklinimo, riboženklių pastatymo sąlygos ir jų tipai turi būti nurodyti žemės sklypo savininko ir matininko sutartyje. Iš to seka, kad žemės sklypo savininkas turi reikalauti iš matininko, kad šis žemės sklypo ribas pažymėtų tinkamais riboženkliais. „Taip pat pažymime, kad vadovaujantis Žemės sklypo ribų ženklinimo taisyklių 13 punktu už riboženklių apsaugą atsako žemės sklypo savininkas“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

1.3. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatuose, Nekilnojamojo daikto kadastro duomenų bylos tikrinimo valstybės įmonėje Registrų centre taisyklėse, patvirtintose Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2012 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 1P-(1.3.)-244, ar kituose teisės aktuose VI Registrų centrui nenumatyta prievolė įrašant nekilnojamojo daikto kadastro duomenis į Nekilnojamojo turto kadastrą tikrinti, ar registruojamų žemės sklypų ribos atitinka sodininkų bendrijų išplanavimą. Žemės sklypo ribų atitiktį teritorijų planavimo dokumentams patikrina ir apie tai pažymi Žemės sklypo kadastro duomenų bylos tikrinimo akte Nacionalinės žemės tarnybos teritoriniai padaliniai, atlikdami žemės sklypo kadastro duomenų bylos patikrinimą kameraliai.

1.4. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų 32.1.1 punkte nustatyta, kad nustatant žemės sklypo kadastro duomenis nustatomos ir riboženkliais paženklintos (jeigu anksčiau tai nebuvo atlikta) žemės sklypo ribos arba atstatomi sunaikinti anksčiau paženklintų žemės sklypo ribų riboženkliai. Žemės sklypo ribos vietovėje paženklintos dalyvaujant žemės sklypo savininkui (esamajam arba būsimajam) arba jo įgaliotam asmeniui, taip pat suinteresuotiems asmenims – gretimų sklypų savininkams arba jų įgaliotiems asmenims.

„Atsižvelgdami į šią teisės akto nuostatą bei į Lietuvos Respublikos sodininkų bendrijų įstatymo 6 straipsnio 1 dalies nuostatą, kad bendrojo naudojimo žemę sodininkų bendrijos gali nuomoti arba išsipirkti iš valstybės, paaiškiname, kad tais atvejais, kai žemės sklypas ribojasi su sodininkų bendrija nuosavybės teise priklausančiu žemės sklypu, į žemės sklypo ribų paženklinimą turi būti kviečiamas sodininkų bendrijos valdymo organo atstovas, o tais atvejais, kai žemės sklypas ribojasi su sodininkų bendrijos bendrojo naudojimo žeme, kurią sodininkų bendrija naudoja ar nuomoja iš valstybės (šios žemės patikėtinis yra Nacionalinė žemės tarnyba), į žemės sklypų ribų paženklinimą turi būti kviečiamas Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio padalinio atstovas.“

Nekilnojamojo turto objektų kadastrinių matavimų ir kadastro duomenų surinkimo bei tikslinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 522, 11 punkte nustatyta, kad kadastriniai matavimai atliekami pagal teritorijų planavimo detaliuosius ir specialiuosius planus, institucijų, atsakingų už žemės sklypų formavimo valstybinėje žemėje organizavimą, patvirtintus žemės sklypų planus, naudojant topografinius planus bei kitą geodezinę ir topografinę medžiagą. Atliekant žemės sklypo ribų kadastrinius matavimus, ribų keisti negalima. Žemės sklypo ribų atitiktį teritorijų planavimo dokumentams patikrina Nacionalinės žemės tarnybos teritoriniai padaliniai. Siekiant pertvarkyti valstybinės, savivaldybės ar (ir) privačios žemės sklypus mėgėjų sodo teritorijose turi būti rengiami žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektai Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. 3D-452/D1-513, nustatyta tvarka.

1.5. Informuota, kad Lietuvos sodininkų draugijos Kauno susivienijimas „Sodai“ 2012 m. rugpjūčio 9 d. kreipėsi į Vyriausiąją administracinių ginčų komisiją su skundu dėl Nacionalinės žemės tarnybos veiksmų „sprendžiant problemas dėl R. Šeštakausko skunde nurodomų 5 ir 6 klausimų (dėl s/b „Žasna“, s/b „Gervėnupis“).“ Vyriausioji administracinių ginčų komisija 2012 m. rugpjūčio 27 d. sprendimu Nr. 3R-186 (AG-168/02-2012) Lietuvos sodininkų bendrijos Kauno

susivienijimo „Sodai“ skundo netenkino.

2. Valstybės įmonės Registrų centras direktoriaus pirmasis pavaduotojas Rimantas Ramanauskas 2012-09-13 raštu Seimo kontrolieriui pateikė informaciją (šios ir kitų citatų kalba netaisyta):

2.1. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad nuo 2012-01-01 žemės sklypų kadastriniai matavimai atliekami nustatant žemės sklypų ribų posūkio taškų ir riboženklių koordinates valstybinėje koordinačių sistemoje. Įgyvendinant šią įstatymo nuostatą buvo patikslintas Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-04-15 nutarimu Nr. 534 (toliau – Kadastro nuostatai), 16 punktą. Tačiau tais atvejais, kai mėgėjų sodų žemės sklypai įregistruoti Nekilnojamojo turto registre, šių žemės sklypų kadastriniai matavimai nustatant žemės sklypų ribų posūkio taškų ir riboženklių koordinates valstybinėje koordinačių sistemoje atliekami tik žemės sklypus padalijant, atidalijant, sujungiant ar atliekant jų amalgamaciją; keičiant žemės sklypų, kurių ribų posūkio taškų ir riboženklių koordinatės nenustatytos valstybinėje koordinačių sistemoje ar su šia sistema susietose vietinėse koordinačių sistemose, pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, būdą ir (ar) pobūdį; perleidžiant kitų asmenų nuosavybėn miestuose esančius privačios žemės sklypus (jų dalis), kurių ribų posūkio taškų ir riboženklių koordinatės nenustatytos valstybinėje koordinačių sistemoje ar su šia sistema susietose vietinėse koordinačių sistemose; jeigu žemės sklype buvo pastatyti, rekonstruoti, kapitališkai suremontuoti statiniai ar iškasti tvenkiniai, nutiesti keliai ar įrengti kiti inžineriniai statiniai; taip pat žemės sklypo savininkui pageidaujant. Savininkai mėgėjų sodų žemės sklypus naudoti bei ne miestų teritorijose esančius žemės sklypus perleisti kitų asmenų nuosavybėn gali neatlikdami kadastrinių matavimų, nustatant žemės sklypų ribų posūkio taškų ir riboženklių koordinates valstybinėje koordinačių sistemoje.

Pažymėta, jog dauguma ginčų sodininkų bendrijose dėl žemės sklypų ribų kyla dėl to, kad, privatizuojant mėgėjų sodų žemės sklypus, nebuvo reikalaujama nustatyti žemės sklypų ribų posūkio taškų koordinates ir žemės sklypų ribas pažymėti nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje.

2.2. Už žemės sklypų ribų paženklinimą ir nustatyto standarto riboženklių įtvirtinimą atsakingi Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys, t. y. asmenys, turintys kvalifikacijos pažymėjimus ar kitus dokumentus, kurie suteikia teisę nustatyti nekilnojamojo turto kadastro duomenis, 11 straipsnio 7 dalyje nurodyta, kad matininkas, parengęs įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytus nekilnojamojo turto kadastro dokumentus (tarp jų ir paženklinimo-parodymo aktą), pasirašydamas juos patvirtina, jog parengti dokumentai atitinka įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių nekilnojamojo turto kadastrinius matavimus, reikalavimus.

Mėgėjų sodų žemės sklypų kadastro duomenys nustatomi vadovaujantis užsakovo (mėgėjų sodo žemės sklypo savininko) ir vykdytojo (matininko) sudaryta darbų sutartimi. Sutartyje (susitarime), vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002-12-30 įsakymu Nr. 522 patvirtintų Nekilnojamojo turto objektų kadastrinių matavimų ir kadastro duomenų surinkimo bei tikslinimo taisyklių 29.6 punktu, turi būti aptartas žemės sklypo ribos posūkio taškų paženklinimo būdas, t. y. susitarta, kokiais riboženkliais bus ženklinamos žemės sklypo ribos.

Prižiūrėti, kaip matininkai laikosi įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytų reikalavimų, kontroliuoti, ar tinkamai tuos reikalavimus vykdo ir įgyvendina kitas priemones, užtikrinančias tinkamą teisės aktų reikalavimų laikymąsi ir mažinančias galimų pažeidimų skaičių, pavesta Nacionalinei žemės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos.

Atkreiptinas dėmesys, jog, vadovaujantis Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo 4 straipsnio 2 dalimi, kadastro tvarkytojas (Registrų centras) įstatymų nustatyta tvarka atsako, kad nekilnojamojo turto kadastre kaupiami duomenys atitiktų dokumentus, kurių pagrindu jie buvo įrašyti, ir už šių duomenų apsaugą. Kadastro tvarkytojui teisės aktais nepriskirta tikrinti, ar žemės sklypai paženklinti tinkamai.

2.3. Prieš priimdamas sprendimą patvirtinti nustatytus žemės sklypų kadastro duomenis, Nacionalinės žemės tarnybos teritorinis padalinys, vadovaudamasis Nekilnojamojo daikto kadastro duomenų bylos tikrinimo taisyklėmis, patvirtintomis Nacionalinės žemės tarnybos generalinio direktoriaus 2009-09-03 įsakymu Nr. 1P-98, patikrina, ar atlikus kadastrinius matavimus, žemės sklypo konfigūracija bei nurodyti žemės sklypo ribų ilgiai atitinka teritorijų planavimo dokumente, pagal kurį suformuotos ar pakeistos žemės sklypo ribos, nustatyta žemės sklypo konfigūraciją ir nurodytus žemės sklypo ribų ilgius.

Iki 2005-06-30 galiojusioje Kadastro nuostatų redakcijoje reikalavimai, kad rengiamuose žemės sklypų planuose turi būti įbraižyti ne mažiau kaip trys koordinačių tinklelio ašių susikirtimo taškai, užrašyta ne mažiau kaip vieno koordinačių tinklelio susikirtimo taško koordinačių reikšmė, nebuvo taikomi rengiant sodininkų bendrijų narių sodų sklypų planus. Pagal tuo metu rengtus sodų sklypų planus nustatyti žemės sklypo buvimo vietą ir ribas Lietuvos teritorijoje ir pažymėti sklypo ribas nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje nebuvo galimybės, todėl sodininkų bendrijų narių sodų žemės sklypai Nekilnojamojo turto registre buvo registruojami nepažymint šių žemės sklypų ribų nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje.

Nors kadastro tvarkytojui teisės aktais nepriskirta tikrinti, ar žemės sklypų ribos plane atitinka ribas, nurodytas teritorijų planavimo dokumente, kadastro tvarkytojas savo iniciatyva pagal iš miestų ir rajonų žemėtvarkos skyrių gautus sodininkų bendrijų teritorijų generalinius planus 2008 metais patikslino nekilnojamojo turto kadastro žemėlapi ir pažymėjo Nekilnojamojo turto registre įregistruotų mėgėjų sodų žemės sklypų ribas. „Akcentuojame, kad dalies sodininkų bendrijų generalinių planų gauti nepavyko, todėl ne visų įregistruotų mėgėjų sodų žemės sklypų ribos pažymėtos nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje. Nekilnojamojo turto kadastro žemėlapyje pažymėtų žemės sklypų ribų tikslumas atitinka tų teritorijų planavimo dokumentą tikslumą.“

2.4. Kadastro nuostatų 32.1. punkte nustatyta, jog, nustatant žemės sklypo kadastro duomenis, žemės sklypo ribos vietovėje paženklinamos dalyvaujant žemės sklypo savininkui (esamam arba būsimam) arba jo įgaliotam asmeniui, taip pat suinteresuotiems asmenims – gretimų sklypų savininkams arba jų įgaliotiems asmenims (toliau – kviestiniai asmenys).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 7 straipsniu, Nacionalinė žemės tarnyba yra visos Lietuvos Respublikos valstybinės žemės, išskyrus žemę, kuri šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka patikėjimo teise perduota kitiems subjektams, patikėjimo teisės subjektas, atstovaujantis valstybės interesams ir tais atvejais, kai atliekami valstybinių ar su ja besiribojančių žemės sklypų kadastriniai matavimai.

Pateikta nuomonė, kad „tais atvejais, kai valstybinės žemės sklypus sodininkų bendrijos naudoja nuomos teise, į žemės sklypų paženklavimo procedūrą kviesti sodininkų bendrijų atstovus netikslinga, nes šis procesas pabrangtų, dar ilgiau užtruktų, be to, abejotina, ar kviesti asmenys galėtų ir norėtų visais atvejais dalyvauti, ir ar dėl kviestinių asmenų dalyvavimo žemės sklypų paženklavimo procesas taptų kokybiškesnis. Tačiau būtina užtikrinti valstybinės žemės patikėjimo teisės subjekto funkcijas įgyvendinančios institucijos tinkamą jai pavestą funkciją vykdymą ženklinant mėgėjų sodų žemės sklypus.“

Paaiškinta, kad „teisės aktuose nenumatytas sodininkų bendrijų bendrųjų planų koregavimas atlikus atskirų mėgėjų sodų žemės sklypų kadastrinius matavimus.“ Nekilnojamojo turto registro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-07-12 nutarimu Nr. 129, 84 punkte nurodyta, kad „registro duomenys duomenų gavėjams gali būti teikiami pagal duomenų teikimo sutartis (daugkartinio teikimo atveju) arba prašymus (vienkartinio teikimo atveju). Taigi, sodininkų bendrija, pageidaujanti gauti atnaujintus žemės sklypo ar sklypų registro duomenis, gali kreiptis į Registrų centrą Nekilnojamojo turto registro nuostatų nustatyta tvarka.“

3. Įvertinęs pateiktą informaciją ir dokumentus, Seimo kontrolierius Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos pareigūnų bei VĮ Registrų centro darbuotojų veiksmuose biurokratizmo nenustatė, nes jie teikia paaiškinimus bei vykdo tai, kas numatyta galiojančiuose teisės aktuose.

Pažymėtina, kad Seimo kontrolieriai savo tyrimuose bei darbo veiklos ataskaitose ne kartą yra atkreipę Lietuvos Respublikos Seimo, Vyriausybės, kitų valstybės institucijų dėmesį į žemės reformos darbus atliekančių asmenų (matininkų) nekvalifikuotą, nekokybišką darbą. Pabrėžtina, kad iki šiol nepriimtas kitas teisės aktas, griežtai ir tiksliai reglamentuojantis asmenų, atliekančių projektavimo ir kitus žemės reformos darbus, teises, pareigas bei atsakomybės klausimus. Seimo kontrolieriai ne kartą yra siūlę įstatymu reglamentuoti žemės reformos darbus atliekančių asmenų (matininkų) įgaliojimų ir atsakomybės klausimus; galiojančius teisės aktus papildyti nuostatomis, numatančiomis konkrečius žemės reformos darbų (projektavimo darbų, žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo) atlikimo terminus.

Teisinės normos praktiškai nenustato jokios atsakomybės už tyčines arba netyčines klaidas, padarytas nekilnojamojo turto ir žemės sklypų formavimo ir kadastrinių matavimų proceso metu. Kaip parodė žemės nuosavybės teisių atkūrimo, privačios žemės perleidimo, žemės sklypų padalinimo praktika, atsakomybės nebuvimas sudarė prielaidas teisės aktų ir profesinės etikos pažeidimams ir piktnaudžiavimams.

Matininko įgaliojimų ir atsakomybės teisinis apibrėžimas užbaigtų nekilnojamojo turto administravimo sistemos teisėkūros procesą ir užtikrintą atsakomybę visuose nekilnojamojo turto formavimo ir nekilnojamojo turto disponavimo teisių nustatymo ir įregistravimo nekilnojamojo turto kadastre bei registre grandyse. Valstybė, turėdama konstitucinį įsipareigojimą ginti ir saugoti nuosavybės teises, privalo užtikrinti visų šiame procese dalyvaujančių grandžių pareigas ir atsakomybę ir ginti suinteresuotųjų šalių interesus.

Pažymėtina, kad Matininkų įstatymo projektai (4) buvo parengti ir pateikti Lietuvos Respublikos Seimui (iniciatoriai – Seimo nariai A. Butkevičius, J. Sabatauskas, A. Sakalas), tačiau vėliau buvo atsiimti.

Seimo kontrolierius pažymi, kad, vertinti matininkų veiksmus / neveikimą Seimo kontrolierių kompetencijai nepriskirta, nes jie nėra pareigūnai.

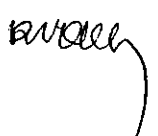
Kol nebus teisės akto, numatančio žemės reformos žemėtvarkos projektų autoriams administracinę, baudžiamąją atsakomybę už nekokybiškai ir ne laiku atliktą darbą, griežtai apibrėžiančio minėtų asmenų teises ir pareigas, ir toliau bus aiškinama: „[...] piliečiai neturi mokėti už netinkamai matininkų atliktą darbą ar sutartyje numatytų darbų neatlikimą, o dėl neįvykdytų ar netinkamai vykdomų sutarties prievolių bei dėl galimai atsiradusių nuostolių atlyginimo užsakovas turi teisę kreiptis į teismą [...]“, t. y. paliekama problema spręsti patiems piliečiams.

III. SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Seimo kontrolierius nusprendžia Romualdo Šeštakauskio skundus dėl problemos svarbumo pripažinti pagrįstais.

Šią pažymą pateikti Lietuvos Respublikos Seimo nariams Valentinui Mazuroniui ir Rokui Žilinskiui.

Seimo kontrolierius

 Romas Valentukevičius